

**Profesor la Universitatea Transilvania din Brașov /
Facultatea de Alimentație și Turism;
Cercetător asoc. CS1 la Academia Română -
INCE/Centrul de Economie Montană și Centru de Biodiversitate Agro-Zoo-Silvică;
Membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România;
Vice-președinte Comisia de Montanologie a
Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu - Șişești”**

ECOTURISM

Editura CLARION

Brașov

2021

CUPRINS

<i>Rezumat</i>	5
<i>Mulțumiri</i>	6
Capitolul 1. CONCEPTUL DE SUSTENABILITATE ȘI RESPONSABILITATE IN INDUSTRIA TURISMULUI	7
1.1. Impactul turismului asupra mediului și trecerea spre turismul sustenabil	7
1.1.1. Premise privind turismul rural în România	10
1.1.2. Definirea turismului sustenabil	11
1.1.3. Direcțiile de dezvoltare a turismului sustenabil	12
1.2. Importanța turismului responsabil	14
1.2.1. Direcții de protecție a mediului în industria turismului	17
1.2.2. Păstrarea echilibrului ecologic în investițiile din industria ospitalității	20
Capitolul 2. - ELEMENTE DE MANAGEMENT ECOLOGIC IN RAMURA TURISMULUI	23
2.1. Principii privind planificarea și implementarea acțiunilor ecologice în industria turismului	23
2.1.1. Acțiuni ecologice privind energia	25
2.1.2. Acțiuni ecologice privind deșeurile	25
2.1.3. Acțiuni ecologice privind apa	27
2.1.4. Acțiuni ecologice privind emisiile de gaze	27
2.1.5. Acțiuni ecologice privind zgomotul	28
2.1.6. Acțiuni ecologice privind furnizorii	28
2.2. Monitorizarea și comunicarea pe probleme de mediu în ramura turismului responsabil	29
2.2.1. Integrarea managementului ecologic în turismul responsabil, cu exemple în ecoturism	30
2.2.1.1. Motivația în programele ecologice din turism	31
2.2.1.2. Planificarea acțiunilor	31
2.2.1.3. Realizarea propriu-zisă a programului	32
2.2.1.4. Analiza progresului înregistrat	32
2.2.2. Elemente de îmbunătățire a calității în ecoturism	32
Capitolul 3. POZIȚIONAREA ECOTURISMULUI ÎN CADRUL TURISMULUI SUSTENABIL	35
3.1. Premise și definirea noțiunii de ecoturism	35
3.1.1. Ecoturismul sau turismul verde	36
3.1.2. Analiza ideilor definite prin termenul de „ecoturism”	37
3.2. Analiza conceptului de ecoturism	41
3.2.1. Scurt istoric	41
3.2.2. Ecoturismul și natura	41
3.3. Principiile și dezvoltarea ecoturismului	43
3.3.1. Elemente comparative de dezvoltare a ecoturismului	45
3.3.2. Codul de bune practici în ecoturism	49
3.4. Plusuri și minusuri în ecoturism	50
Capitolul 4. ECOTURISMUL ȘI ARIILE PROTEJATE	51
4.1. Programe și produse ecoturistice	51
4.1.1. Ecoturismul în conexiune cu programele agroturistice	51
4.2. Terminologia și legislația specifică privind ariile naturale	53

4.2.1. Ecoturismul în ariile protejate și definite la nivel internațional	56
4.2.1.1. Rezervație naturală strictă.....	56
4.2.1.2. Arie naturală sălbatecă.....	57
4.2.1.3. Parc național	58
4.2.1.4. Monument natural.....	58
4.2.1.5. Arie de gestionare a habitatelor / speciilor	59
4.2.1.6. Peisaj terestru sau marin protejat.....	60
4.2.1.7. Arie protejată cu resurse gestionate	61
4.3. Clasificarea ariilor protejate în România	61
4.3.1. Rezervații științifice.....	62
4.3.2. Parcuri naționale	62
4.3.3. Monumente ale naturii.....	63
4.3.4. Rezervații naturale	64
4.3.5. Parcuri naturale	65
4.3.6. Rezervații ale biosferei	66
4.3.7. Zone umede de importanță internațională	66
4.3.8. Situri naturale ale patrimoniului natural universal	67
4.3.9. Arii speciale de conservare.....	67
4.3.10. Arii de protecție specială avifaunistică.....	68
4.4. Specificul ariilor protejate în România	68
4.4.1. Modul de selectare a siturilor protejate	69
4.4.2. Modul de gestionare a siturilor naturale	70
4.4.3. Strategia programelor ecoturistice ale României.....	71
Capitolul 5. DIRECȚII DE ACTIVITATE ÎN INGINERIA ȘI	
MANAGEMENTUL ECOTURISTIC.....	75
5.1. Elemente de management ecoturistic și al ariilor naturale protejate.....	75
5.1.1. Principiile de bază și cadrul legal din ecoturism	77
5.2. Factorii cu potențial negativ asupra arealului ecoturistic.....	79
5.2.1. Impactul industrial asupra ariilor protejate.....	79
5.2.2. Impactul agriculturii asupra ariilor protejate	80
5.2.3. Impactul silviculturii asupra ariilor protejate	81
5.2.4. Impactul transporturilor asupra ariilor protejate	82
5.2.5. Impactul prin activitatea de turism asupra ariilor protejate	83
5.3. <i>Certificatul verde</i> aplicabil în axa „agricultură - alimentație - turism”	84
5.3.1. Certificarea „eco” a pensiunilor din turismul agro-rural	86
5.3.2. Conceptul de eco-resort.....	87
5.4. Perspective de dezvoltare a ecoturismului	88
Capitolul 6. APLICAȚII PRIVIND DEZVOLTAREA DESTINAȚIILOR	
ECOTURISTICE ÎN ROMÂNIA.....	91
6.1. Zone și obiective turistice și ecoturistice	91
6.1.1. Rezervații naturale în județul Brașov	91
6.1.2. Arii protejate în județul Brașov	94
6.1.3. Ecoturism în Munții Ciucaș	97
6.2. Circuite și destinații ecoturistice în România	98
6.2.1. Pilotarea unor circuite ecoturistice în județul Brașov.....	99
6.2.2. Pilotarea unor circuite ecoturistice în arealul municipiului Brașov.....	100
Bibliografie	103
ANEXA 1	104

Capitolul 1

CONCEPTUL DE SUSTENABILITATE ȘI RESPONSABILITATE ÎN INDUSTRIA TURISMULUI

(aspecte de management și protecția mediului)

Diversitatea și modul fragmentar de abordare și de definire a turismului ecologic (a ecoturismului) face oportună analiza posibilității de *prezentare unitară și coerentă* a lucrurilor. După definirea turismului sustenabil se poate face o analiză a noțiunii de ecoturism, pe de o parte, și a conceptului de ecoturism, pe de altă parte.

Definirea ecoturismului ține cont de numeroase alte definiții ale diverșilor autori, în intenția de a prezenta o definiție complexă și unitară, care să poată fi unanim acceptată. Astfel, reiese faptul că ecoturismul NU este turismul la fermă, turismul în natură sau turismul de aventură, ci o *formă de turism unică* ce a devenit foarte populară datorită conștientizării importanței Naturii, cunoașterii tot mai mari a fragilității mediului, dar și a managerilor mai bine informați și recunoașterii faptului că există o relație strânsă între ecologia avansată și economia avansată.

1.1. IMPACTUL TURISMULUI ASUPRA MEDIULUI ȘI TRECEREA SPRE TURISMUL SUSTENABIL (DURABIL)

Referitor la impactul industriei turistice asupra ambiantului natural și artificial menționăm că turismul este o industrie care permite încasări (în diverse valute) și care contribuie la dezvoltarea comunităților locale creând noi locuri de muncă. Această lucruri este posibil prin veniturile obținute din faptul că turistul (clientul) se deplasează în țara sau zona dorită, pentru un anumit produs turistic prin care, implicit, rezultă un impact asupra mediului natural.

Actul turistic trebuie să fie unul conștient și corect din toate punctele de vedere. Derularea activităților turistice necontrolat, aleator, fără luarea în calcul a standardelor de amenajare și exploatare poate conduce la degradarea mediului și a resurselor turistice. Aceste aspecte sunt influențate de două mari grupe de factori (Istrate L. și col., 1996):

- (a) *factori de dezvoltare* - care sunt o urmare directă a dezvoltării economice (industria, agricultura, construcțiile, transporturile și alte domenii de activitate);
- (b) *factori speciali*, care sunt rezultatul utilizării mediului pentru turism și agrement.

Comparativ cu unitățile economice industriale care au un impact profund asupra mediului, **activitățile turistice** au numai într-o oarecare măsură, influențe negative asupra mediului ambiant. Dezvoltarea turismului în general poate avea un impact pozitiv, constructiv, dar poate avea și un impact negativ, distructiv (Nistoreanu P. și col., 2003), după cum este sintetizat în tabelul 1.1. *Impactul negativ* este determinat în primul rând de *acțiunea distructivă* a turiștilor asupra resurselor turistice. Acțiunile distructive sunt în multe cazuri inconștiente, datorată în special lipsei de educație turistică și ecologică, mai ales în zonele sau la obiectivele la care se conturează o evidentă concentrare turistică și

În condițiile în care dotările și amenajările turistice nu corespund cerințelor de protecție a mediului.

IMPACTUL DEZVOLTĂRII TURISMULUI ASUPRA NATURII

Tabelul 1.1

IMPACTUL POZITIV este reprezentat de următoarele 9 aspecte:	IMPACTUL NEGATIV este reprezentat de următoarele 6 aspecte:
- (a) creșterea numărului de unități de cazare, îndeosebi în așezările urbane și rurale defavorizate; - (b) sporirea numărului de unități de alimentație publică, prin sprijinirea inițiativelor locale pentru valorificarea bucătăriei tradiționale și utilizarea produselor locale specifice (vinuri, brânzeturi, produse de carne, legume și fructe, etc.); - (c) crearea condițiilor de agrement-divertisment adecvat și diversificat, care de asemenea poate pune în valoare resursele locale (cai, călești, sănii, bărci, instalații tradiționale de agrement, tarafuri, orchestre și fanfare, etc.); - (d) dezvoltarea unui comerț specific cu produse de artizanat, albume, pliante, hărți, ghiduri, diapozitive, CD-uri, DVD-uri etc.; - (e) modernizarea principalelor căi de comunicație și de acces spre punctele de interes turistic; - (f) activitățile turistice pot interveni în asigurarea unor servicii care să se integreze ambiental și situate la prețuri rezonabile; - (g) se oferă șansa creșterii pregătirii profesionale, prin specializarea personalului din turism, inclusiv a celor cu pregătire universitară de specialitate, a ghizilor, cu ridicat nivel cultural, buni cunoscători de limbi străine; - (h) crearea condițiilor ca, prin multitudinea formelor de turism, acestea să se poată practica pe tot parcursul anului (inclusiv în extrasezon), cu evitarea aglomerației din sezonul turistic; - (i) creșterea veniturilor locale și generale, prin încurajarea de noi investiții în turism și printr-un sistem de impozitare încurajant.	- (a) <i>circulația turistică necontrolată</i> mai ales în afara traseelor marcate, prin distrugeri asupra solului, vegetației, perturbării faunei. Alte prejudicii sunt aduse prin declanșarea de incendii, împiedicarea refacerii ecologice, practicarea braconajului, ducând până la dispariția unor specii. Circulația turistică necontrolată, în grupuri mari, are influențe negative și asupra obiectivelor culturale; - (b) <i>lipsa unor amenajări specifice</i>, destinate popasurilor, instalării corturilor, în zonele și traseele de mare interes turistic, mai ales în țările în curs de dezvoltare. Produce fenomenul de degradare a peisajului, prin acumulări de deșeuri, gunoaie, etc.; - (c) <i>distrugeri cauzate de turismul automobilistic</i> prin parcare și circulația în locuri interzise, cu abatere de la drumurile principale, cu oprirea în poieni, pe malul apelor, prin producerea de: gaze de eșapament, zgomot, distrugerea de specii floristice. O intensă circulație turistică, aglomerarea parcarilor conduce la alterarea aerului în zonele turistice; - (d) <i>exploatarea intensivă a resurselor naturale</i> cu valențe turistice (ape minerale, nămoluri, gaze de mofetă, plaje, apa lacurilor sărate ș.a.). Se impune limitarea exploatării acestor resurse în raport cu valoarea rezervelor omologate, cu asigurarea unei exploatări raționale. Un rol important îl are respectarea perimetrelor hidrogeologice și a normelor sanitare de protecție a hidrozăcămintelor cu valoare balneară; - (e) <i>lipsa dotărilor antipoluare</i> - atunci când structurile turistice de primire, de alimentație publică ș.a., NU prezintă dotări de folosire a energiei alternative, a reciclării și epurării apelor utilizate, a depozitării și compostării gunoaielor. - (f) <i>afluxul extins de turiști</i> dar și creșterea gradului de urbanizare a localităților duce la suprasaturarea infrastructurilor turistice existente și diversificarea formelor de poluare.

Respectăm drepturile de autor și etica

În urma creșterii numărului de turiști, mai ales în zonele turistice care au statut de **rezervații și parcuri naționale**, se pune problema dezvoltării unui **turism controlat și dirijat**, adică **responsabil**, ceea ce se poate realiza practic printr-un proces corect bazat pe **principiile și regulile ecoturismului** (NB - de aceea ecoturismul este parte a turismului responsabil).

În acest context, activitățile turistice într-o **arie naturală protejată** trebuie să fie în concordanță cu: **capacitatea de încărcare ecologică** și cu **particularitățile ecosistemelor** existente.

Amenajarea și valorificarea turistică adecvată și prudentă, ca și gestionarea eficace trebuie să devină punctul forte pentru păstrarea integrității ecologice a unor astfel de resurse.

Legat de impactul negativ în ariile protejate, principiul director al dezvoltării turismului într-o astfel de zonă trebuie să fie acela de exploatare echilibrată a tuturor resurselor naturale, umane și culturale, într-un mod care să asigure **suportabilitatea ecologică**, dar și satisfacții deosebite turiștilor și posibilități de dezvoltare sustenabilă a așezărilor turistice aferente.

Deși la prima vedere activitățile turistice sunt poate cel mai puțin poluante, totuși în timp ele conduc treptat și la poluarea mediului înconjurător (atât de important pentru zonele protejate) în „doi timpi”:

(a). Mai întâi se situează dezvoltarea excesivă pe orizontală sub influența directă a creșterii populației și a creșterii mediului urban, cu **dispariția terenurilor naturale** și a pădurilor, și nu în ultimul rând a terenurilor agricole prin extinderea infrastructurii.

(b). Apoi, este vorba despre o serie de **aspecte tehnice**, circulația turistică intensă, cu vehicule particulare, în exces de viteză, generează mai multe forme de poluare (a aerului, sonoră, tasarea solului, ș.a.).

Evaluarea **impactului turismului** asupra cadrului natural se traduce prin prezentarea principalelor efecte nedorite care se pot produce și care **influențează echilibrul ecologic al ecosistemelor componente**. Spre exemplu, nu trebuie uitat că turismul este legat în dezvoltarea sa de industrie și de agricultură, care practicate în/sau apropierea ariilor protejate conduce la modificări ireversibile asupra mediului înconjurător.

Numai încercările de reducere a impactului negativ, respectarea cerințelor de protecție a mediului, acordarea unui sprijin real unor astfel de activități, realizarea unor colaborări multidisciplinare și a cooperării tuturor actorilor locali, pot deschide calea dezvoltării turismului sustenabil (durabil).

Anul 2017 a avut ca tematică punctuală dezvoltarea turismului sustenabil, a fost declarat „Anul internațional al turismului sustenabil pentru dezvoltare” (vezi imaginea de mai jos):

1.1.1. PREMISE PRIVIND TURISMUL SUSTENABIL ÎN ROMÂNIA

- Este nevoie de un turism sustenabil, inclusiv în România ? Ce zone sunt vizate ?

Aplicând ideea de turism sustenabil la condițiile țării noastre se pot menționa o serie de elemente. Astfel, România este o țară cu o mare varietate de bogății naturale și cu un avantaj larg în privința patrimoniului cultural. Pornind de la aceste aspecte, România are baza necesară pentru dezvoltarea turismului în general, dar, mai ales în ideea celor prezentate, a *turismului responsabil (în relație cu diversitatea naturală și culturală)*. Ceea ce este extrem de benefic este faptul că în România sunt *elemente de unitate* (ex. limba - comunicarea verbală și scrisă) suprapuse cu faptul că fiecare regiune are propria sa cultură locală, propriile sale tradiții, unele aspecte de proprie gastronomie, adică *elemente de diversitate*. Acest paradox trebuie să-l rezolvăm, să nu mai fim individualiști, să învățăm să lucrăm în echipă pentru a susține și dezvolta cu energii comune diversitatea culturală.

Pe această linie, se dorește realizarea unui turism respectuos față de tradițiile populațiilor locale și față de mediul natural înconjurător, adică elemente ale unui turism responsabil și sustenabil. Deci pentru România este recomandabil a se dezvolta turismul în mod armonios și echilibrat prin *soluții care să NU desfigureze țara, să nu se dezvolte sălbatic, astfel încât să se pună în valoare bogatul patrimoniu și să aducă beneficiu locuitorilor (vezi caseta cu exemplificări doar pentru susținerea argumentației)*.

Legat de patrimoniu, amintim doar câteva dintre marile valori ale « României turistice »

- ctitoriile lui Ștefan cel Mare – bisericile moldovenești cu pictură exterioară ;
- mănăstirile din Oltenia de nord (Horezu – înscrisă în patrimoniul mondial) ;
- fortificațiile țărănești ale sașilor din sudul Transilvaniei
- rute ale vinului, rute ale trashumanței, trasee carpatine
- Delta Dunării, dar și Dunărea de jos cu insulele și biodiversitatea specifică ca de exemplu Maramureșul
- ecozone și bioarii specifice ale Munților Carpați.

- Turismul sustenabil un liant al unității europene

O formă de patrimoniu mult mai puțin pusă în valoare este legat de *cunoștințele meseriașilor* și despre toate *tradițiile* care constituie „patrimoniul imaterial” (există la UNESCO adoptat un document în anul 2003: *„Convenția pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial”*). Exemple mai cunoscute de conservare sunt: - arta olarilor de la Horezu sau de la Korund, - diverse manifestări agrare, - tradiția Călușului (acesta este recunoscut ca fiind “capodoperă a patrimoniului imaterial al umanității”), - legende și/sau relicve din anumite locuri atractive din perspectivă turistică.

Trebuie conservată această diversitate, să i se facă publicitate și să învățăm să o apreciem. În anul 2005 UNESCO a adoptat un document *“Convenția pentru protecția și promovarea diversității expresiilor culturale”*, care afirmă diverse principii, drepturi și datorii, care ghidează guvernele, și nu numai, în salvagardarea bogăției izvorâte din diferențele noastre la nivel european sau mondial. Trebuie precizat că toate acestea constituie pilonul MULTICULTURALIMULUI ETIC care trebuie să fie bază în construcția Europei = „unitate în diversitate”. Se interpretează „variațiuni pe aceeași temă”, sau concerte variate într-un festival cu filozofia bine conturată și unitară.

Turismul poate contribui decisiv la **consolidarea și unitatea Europei și la dezvoltarea pieței unice europene**, la **comunicare și cunoaștere reciprocă**, la înțelegerea valorilor comune europene susținute tocmai de **diversitatea culturală și naturală** a continentului (care aparent ne desparte) și la **realizarea la un nivel superior a unei uniuni a spiritului european**.

1.1.2. DEFINIREA TURISMULUI SUSTENABIL

Prin aplicarea conceptul **dezvoltării sustenabile** devine mai mult decât oportun de a fi aplicat în toate domeniile vieții economice și sociale, inclusiv în domeniul turismului. Adică, odată cu generalizarea la nivel mondial a **conceptului de dezvoltare sustenabilă** (durabilă), implicit și turismul se modelează acestei idei, dezvoltându-se tot mai mult **turismul sustenabil** (sau turismul durabil) în contrabalansarea turismului standard.

(N.B. -Orice formă de turism trebuie să respecte principiile dezvoltării sustenabile: de la ecoturism, turism rural, turism cultural până la turism de afaceri și congrese sau turismul automobilistic. Aceasta deoarece impactul activităților turistice asupra unei zone este dat de cadrul natural și varietatea potențialului turistic, de existența unei infrastructuri generale, de prezența unor structuri turistice de cazare, de alimentație, agrement etc. Aceste elemente definitorii ale turismului determină mai multe tipuri de impact (politic, social, economic, cultural, ș.a.), care pot îmbrăca forme pozitive sau negative de manifestare).

Este știut faptul că **dezvoltarea sustenabilă** se referă la relația constructivă, echilibrată și complementară dintre Mediu și Economie, mai precis la susținerea activităților economice de către mediu, adică la suportabilitatea ecologică și la ideea generoasă de a lăsa nealterate resursele naturale și pentru generațiile următoare, dar și rezolvarea situației de distrugere a planetei prin poluare.

Ținând cont de aceste aspecte și turismul clasic este chemat să-și reducă impactul negativ față de mediul natural înconjurător și activitatea economică specifică a sa și să adopte principii și tehnici ecologice.

Turism sustenabil ar fi un turism într-o formă care își menține viabilitatea într-o zonă pe perioadă nedefinită de timp (Butler, 1993, p.29). Mai mult, Bramwell et al. (1996) au trasat linii directoare pentru managementul turismului sustenabil, iar Blangy și Wood (1993) au trasat linii directoare pentru ecoturism. Prin urmare turismul sustenabil, la modul general, după cum s-a mai spus, va fi activitatea de turism care respectă mediul și ține cont de suportabilitatea acestuia în toate abordările sale: biologice, tehnice, economice și sociale. Turismul sustenabil este deci extrem de complex, deoarece în raportul cu mediul natural înconjurător sunt cuprinse toate aspectele specifice activității de turism, analizate în relația spațiu-timp. Sintetizând, definiția ar avea conținutul de mai jos.

TURISMUL SUSTENABIL reprezintă organizarea și desfășurarea unor călătorii de agrement, de recreere sau în alte scopuri împreună cu activitățile conexe (inclusiv din domeniul ospitalității), care vor ține cont de impactul asupra mediului natural, socio-economic și cultural, precum și de susținerea pe care o poate da activităților produsului turistic, adică pentru a menține viabilitatea și echilibrul dinamic în arealul respectiv pe o perioadă nedefinită de timp.

N.B. -Turismul sustenabil are forme de manifestare în turismul clasic, dar principiile sale sunt foarte prezente în turismul responsabil.

Trebuie precizat că în cadrul general al turismului sustenabil sunt luate în calcul toate tipurile și formele de turism ale industriei turismului (fig.1.1).

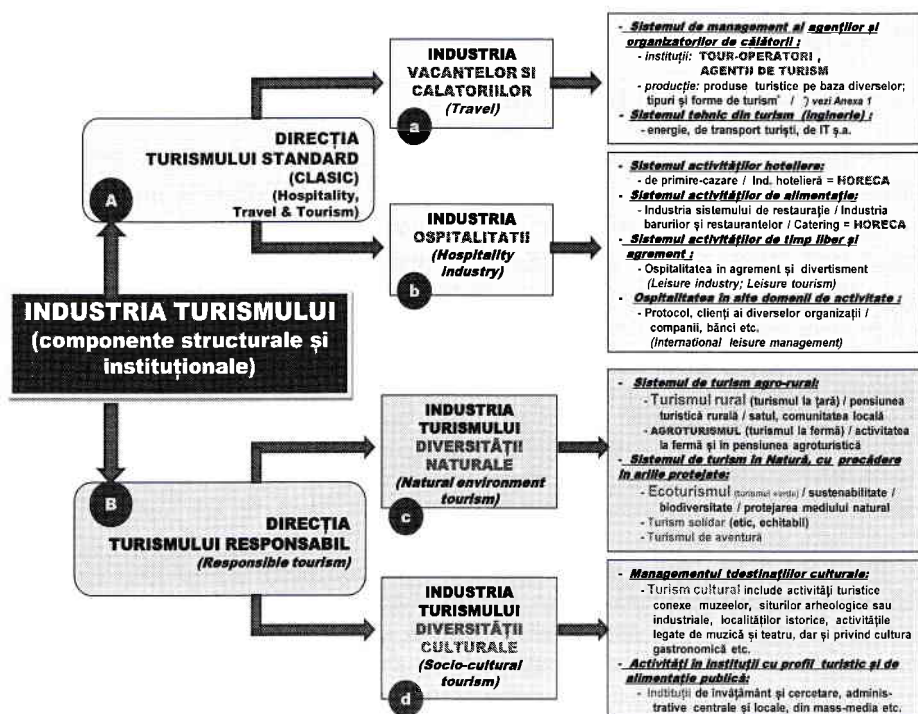

Fig.1.1 - Componentele structurale și instituționale ale ramurii economice a industriei turismului

A. Turismul standard cuprinde două domenii distincte: (a) industria vacanțelor și călătoriilor și (b) industria ospitalității;

B. Turismul responsabil cuprinde două domenii distincte: (c) industria turismului diversității naturale și (d) industria turismului diversității culturale

1.1.3. DIRECȚIILE DE DEZVOLTARE ALE TURISMULUI SUSTENABIL

După cum se poate constata din descrierea și din definirea turismului sustenabil, cei doi poli ai săi sunt „Natura” și „Economia”, respectiv **mediul înconjurător** și **activitățile turistice complexe** care acoperă sfera tehnico-biologică, economică și socială. Ținând cont de acești doi poli, dezvoltarea pe care o urmează turismul sustenabil, care înglobează astfel toți actorii acestui sector, va fi orientată, principal, spre o direcție sau alta (fig. 1.2).

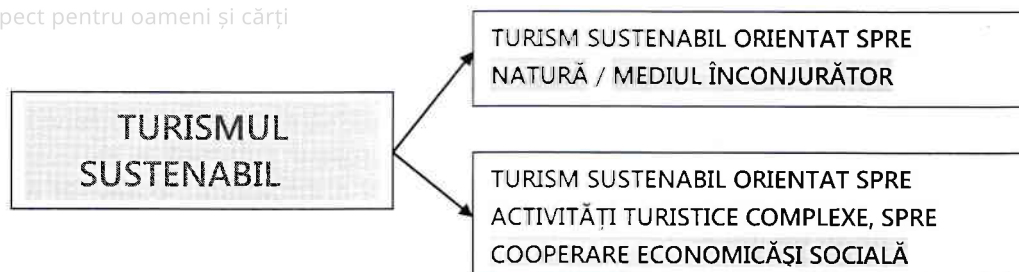

Fig. 1.2 – Axele de dezvoltare ale turismului sustenabil

Cele două direcții de dezvoltare ale turismului sustenabil desigur că NU sunt două alternative care se exclud reciproc, ele sunt *complementare*, dar accentul se pune mai mult pe una din direcții, în funcție de condițiile și cerințele concrete din arealul teritorial respectiv.

La fel ca și în turismul clasic, și în turismul sustenabil deosebim **tipuri de turism** reprezentate de categoriile principale și secundare de turism, bine diferențiate între ele sub aspect conceptual, precum și **forme de turism** care reprezintă modalități operaționale de turism, având la bază o multitudine de concepte și de criterii geografice, demografice și sociale în diferite combinații. Fiecare din cele două axe de dezvoltare ale turismului sustenabil conțin tipuri și forme de turism specifice (tab.1.2).

COMPONENTE ALE DIRECȚIILOR DE DEZVOLARE ALE TURISMULUI SUSTENABIL

Tabelul 1.2

TURISM SUSTENABIL ORIENTAT SPRE NATURĂ	TURISM SUSTENABIL ORIENTAT SPRE COOPERARE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ
<i>Turismul rural</i>	<i>Turismul rural</i>
<i>Ecoturismul</i>	<i>Ecoturismul</i>
<i>Turismul solidar (etic, echitabil)</i>	<i>Turismul solidar (etic, achitabil)</i>
D I F E R E N Ț E :	
<i>Turismul de aventură</i>	<i>Agroturismul</i>
<i>Turismul naturist</i>	<i>Turismul oenogastronomic</i>
<i>Turism echitabil</i>	<i>Turismul ecvestru</i>
<i>Turism de descoperire</i>	<i>Turismul educațional</i>
<i>etc.</i>	<i>etc.</i>

Se constată faptul că NU este o demarcație netă între cele două direcții de dezvoltare ale turismului sustenabil, după cum s-a mai spus, precum și faptul că multe forme de turism se regăsesc ca având în atenție ambele axe de dezvoltare. Laolaltă constituie de fapt ceea ce mulți specialiști denumesc TURISMUL RESPONSABIL.

1.2. IMPORTANȚA TURISMULUI RESPONSABIL

Devine tot mai evident că dezvoltarea turismului în arii naturale sensibile în absența unui management corespunzător poate prezenta o amenințare pentru integritatea ecosistemelor și a comunităților locale. Un număr tot mai mare de vizitatori în zone fragile din punct de vedere ecologic poate duce la o degradare puternică a mediului. De asemenea, comunitățile locale și cultura indigenă pot fi *influențate negativ* de aflusul crescut de vizitatori străini cu un stil de viață modern. În plus, schimbările climatice, instabilitatea economică și condițiile politico-sociale pot face din turism o afacere riscantă, mai ales în zonele puternic dependente de această activitate economică.

Partea bună este că aceeași ascensiune a turismului creează numeroase oportunități atât pentru **conservare** cât și pentru bunăstarea comunităților locale. Ca răspuns la interesul crescut pentru cunoașterea naturii, dar și la semnalele de alarmă venite din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, s-a conturat treptat o *nouă etică* a călătoriei numită **ecoturism**. Ecoturismul poate furniza veniturile atât de necesare pentru protejarea parcurilor naționale și a altor arii naturale, venituri care nu ar putea fi obținute din alte surse. De asemenea, ecoturismul poate constitui o alternativă viabilă de dezvoltare economică pentru comunitățile cu puține activități generatoare de venit. Mai mult, ecoturismul poate spori nivelul de educație și conștiință al turiștilor, transformându-i în susținători entuziaști ai conservării mediului natural și cultural.

Prin urmare, se constată că în **TURISMUL RESPONSABIL** (responsabilitatea față de diversitatea biologică și față de diversitatea culturală), în cazul de față interesând în mod special relația dintre turism și mediul natural înconjurător (tabelul 1.3).

DEFINIRE ȘI COMPONENTE STRUCTURALE ALE TURISMULUI RESPONSABIL

Tabelul 1.3

TURISMUL RESPONSABIL		<i>Reprezintă componenta din industria turismului ce manifestă responsabilitate în privința diversității naturale (turism agro-rural și ecoturism) și a diversității culturale (turism cultural, învățământ și cercetare în turism)</i>
<i>componenta</i>		<i>descriere</i>
1.	ECOTURISMUL (TURISM ECOLOGIC sau TURISMUL VERDE)	• se desfășoară cât mai aproape de natura necontaminată și nemodificată de acțiunea omului, în special în ariile protejate; • contribuie atât la conservarea naturii cât și la dezvoltarea sustenabilă locală. • infrastructura se dezvoltă ținând seama de valorile tradiționale și de principiile ecologiei.
2.	TURISMUL AGRO-RURAL (TURISM RURAL și AGROTURISM)	• valorifică potențialul natural al arealului rural și agrosilvopastoral • are un rol important în creșterea profitabilității economice, mai ales a sectorului agricol, precum și în dezvoltarea sustenabilă a spațiului rural și a comunității locale prin turismul rural (nu produce, ci utilizează produse achiziționate de la fermele din zonă); • valorifică potențialul productiv al fermelor rurale, prin obținerea unor produse agroalimentare și servicii de alimentație publică și de găzduire, pentru creșterea